2014. január 14., kedd

P7_TA(2014)0012

Hathatós munkaügyi ellenőrzések: az európai munkakörülmények javítására irányuló stratégia

Az Európai Parlament 2014. január 14-i állásfoglalása a hathatós munkaügyi ellenőrzésekről: az európai munkakörülmények javítására irányuló stratégia (2013/2112(INI))

(2016/C 482/05)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre és különösen annak preambulumára, valamint 3. és 6. cikkére,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 6., 9., 145., 151., 152., 153., 154., 156., 159. és 168. cikkére,

— tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára, különösen annak 1., 3., 27., 31., 32. és 33. cikkére,

— tekintettel az 1996. május 3-i Európai Szociális Chartára, és különösen annak I. részére, valamint II. részének 3. cikkére,

— tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) munkára vonatkozó alapvető normáira, a munkaügyi igazgatásról és a munkaügyi ellenőrzésről szóló ILO-egyezményekre és -ajánlásokra (81. és 129. egyezmény), amelyek a munkavállalók munkafeltételeire és védelmére vonatkozó törvényi rendelkezések alkalmazásának garantálása szempontjából nemzetközi referenciát jelentenek,

— tekintettel az ILO 143., a bevándorló munkavállalókról szóló egyezményére (1975), valamint a bevándorló munkavállalókra vonatkozó kiegészítő ILO-rendelkezésekre, amelyek előírják valamennyi szükséges és megfelelő intézkedés elfogadását a munkavállalási célú illegális bevándorlás és a bevándorlók illegális munkavállalásának megszüntetése érdekében; másfelől tekintettel a bevándorló munkavállalók illegális munkavállalása esetén kiszabható közigazgatási, polgári és büntetőjogi szankciók alkalmazását célzó rendelkezésekre,

— tekintettel az ILO tisztességes munkára vonatkozó menetrendjére,

— tekintettel a munkahelyi egészségvédelem és biztonság területére vonatkozó ILO-egyezményekre és -ajánlásokra,

— tekintettel a népegészségre és a munkahelyi egészségre és biztonságra vonatkozó közösségi statisztikáról szóló, 2008. december 16-i 1338/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]),

— tekintettel a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1989. június 12-i 89/391/EGK tanácsi irányelvre (keretirányelv) ([2]) és annak egyedi irányelveire,

— tekintettel a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló, 2003. november 4-i 2003/88/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([3]),

— tekintettel a Tanács és a tagállamok képviselői által az 1999. április 22-i tanácsi ülésen a társadalombiztosítási juttatások és járulékok terén elkövetett transznacionális csalások és a be nem jelentett munkavégzés elleni harc, továbbá a munkavállalók transznacionális kiközvetítése terén a tagállamok hatóságainak jobb együttműködését szolgáló magatartási kódexről elfogadott állásfoglalására ([4]),

— tekintettel kedvezményes hozzáadottértékadó-mérték munkaigényes szolgáltatásokra történő kísérleti alkalmazásának lehetősége tekintetében a 77/388/EGK irányelv módosításáról szóló, 1999. október 22-i 1999/85/EK tanácsi irányelvre ([5]),

([1]) HL L 354., 2008.12.31., 70. o.
([2]) HL L 183., 1989.6.29., 1. o.
([3]) HL L 299., 2003.11.18., 9. o.
([4]) HL C 125., 1999.5.6., 1. o.
([5]) HL L 277., 1999.10.28., 34. o.

2014. január 14., kedd

— tekintettel az illegálisan tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokat foglalkoztató munkáltatókkal szembeni szankciókra és intézkedésekre vonatkozó minimumszabályokról szóló, 2009. június 18-i 2009/52/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([1]),

— tekintettel a „Határozottabb fellépés a be nem jelentett munkavégzés ellen" című, 2007. október 24-i bizottsági közleményre (COM(2007)0628),

— tekintettel „A munkajog korszerűsítése szembenézve a XXI. század kihívásaival" című bizottsági zöld könyvről folytatott nyilvános konzultáció eredményeiről szóló, 2007. október 24-i bizottsági közleményre (COM(2007)0627),

— tekintettel az „Európa 2020: Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedés stratégiája" című, 2010. március 3-i bizottsági közleményre (COM(2010)2020), valamint fő célkitűzésére, amely szerint az évtized végére az Európai Unióban 75 %-ra kell növelni a foglalkoztatottságot,

— tekintettel az egészségre és a munkabiztonságra vonatkozó, 2007–2012 közötti európai stratégia középtávú értékeléséről szóló, 2011. december 15-i állásfoglalására ([2]),

— tekintettel a be nem jelentett munkavégzés elleni határozottabb fellépésről szóló, 2008. október 9-i állásfoglalására ([3]),

— tekintettel a mindenki számára biztosítandó tisztességes munka ösztönzéséről szóló, 2007. május 23-i állásfoglalására ([4]),

— tekintettel „A munkajog korszerűsítése szembenézve a XXI. század kihívásaival" című 2007. július 11-i állásfoglalására ([5]),

— tekintettel a munkavállalók kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv végrehajtásáról szóló, 2006. október 26-i állásfoglalására ([6]),

— tekintettel a termelési láncban tevékenykedő alvállalkozók társadalmi felelősségvállalásáról szóló, 2009. március 26-i állásfoglalására ([7]),

— tekintettel az Európai Parlament a „Munkakörülmények és egészségügyi és biztonsági előírások a közelmúltbeli bangladesi gyártüzeket és épület-összeomlást követően" című, 2013. május 23-i állásfoglalására ([8]);

— tekintettel az „Integrált iránymutatások a növekedésről és a foglalkoztatásról (2008–2010)" című közleményre (COM (2007)0803),

— tekintettel a bevándorlás és az illegális munkavállalás elleni harc eszközeinek harmonizálásáról szóló, 1995. december 22-i tanácsi ajánlásra ([9]),

— tekintettel az 1996. szeptember 27-i, a harmadik államok állampolgárainak illegális munkavállalása elleni harcról szóló tanácsi ajánlásra ([10]),

— tekintettel az Európai Alapítvány az Élet- és Munkakörülmények Javításáért (Eurofound) jelentésére az Európai Unióban a be nem jelentett munkavégzés elleni harcról,

— tekintettel az Eurobarométer által a be nem jelentett munkavégzésről készített tematikus felmérésre,

— tekintettel az „ICENUW – Implementing Cooperation in a European Network against undeclared work (Európai hálózati együttműködés megvalósítása a be nem jelentett munka elleni harc terén)" (2010) című tanulmányra,

---

([1]) HL L 168., 2009.6.30., 24. o.
([2]) HL C 168. E, 2013.6.14., 102. o.
([3]) HL C 9. E, 2010.1.15., 1. o.
([4]) HL C 102. E, 2008.4.24., 321. o.
([5]) HL C 175. E, 2008.7.10., 401. o.
([6]) HL C 313. E, 2006.12.20., 452. o.
([7]) HL C 117. E, 2010.5.6., 176. o.
([8]) Elfogadott szövegek, P7_TA(2013)0230.
([9]) HL C 5., 1996.1.10., 1. o.
([10]) HL C 304., 1996.10.14., 1. o.

— tekintettel a „CIBELES: Convergence of Inspectorates building a European Level Enforcement System (Európai szintű végrehajtási rendszert képező munkaügyi felügyelőségek konvergenciája)”című tanulmányra,

— tekintettel „A be nem jelentett munkavégzés közvetett mérési módszerei az Európai Unióban” (2010) című tanulmányra,

— tekintettel „A be nem jelentett munkavégzés megakadályozása és a be nem jelentett munkavégzés elleni harc érdekében a munkaügyi felügyelőségek és más érintett felügyeleti és végrehajtó szervek közötti európai együttműködési platform létrehozásának megvalósíthatósága” című tanulmányra (2010, Regioplan),

— tekintettel az Európai Bíróság C-577/10. sz. Európai Bizottság kontra Belga Királyság ügyben 2012. december 19-én hozott ítéletére,

— tekintettel eljárási szabályzata 48. cikkére,

— tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság jelentésére (A7-0458/2013),

A. mivel a munkaügyi ellenőrzések fontos szerepet játszanak a munkavállalók jogainak védelmében, a munkahelyi egészség és biztonság garantálásában, a nem biztonságos munkahelyi környezet elleni fellépésben, a munkavédelmi szabályok megsértésének megakadályozásában, valamint a társadalmi szempontból méltányos gazdasági növekedés előmozdításában, és ennek keretében hozzájárulnak a bérfizetések és társadalombiztosítási járulékok teljesítéséhez, ezáltal pedig az adóbevételek és a társadalombiztosítási pénztár bevételeinek növeléséhez, a munkavállalóknak többek között a betegbiztosításhoz, a munkahelyi balesetbiztosításhoz, a nyugdíjhoz hasonló társadalombiztosítási formákhoz való hozzáférésének biztosítása mellett;

B. mivel a tagállamok különböző modelleket vetnek be a különböző speciális munkahelyi ellenőrzések ellátása során;

C. mivel a munkavállalók Európa-szerte való kiküldetésére tekintettel egyre nagyobb szükség van a munkaügyi ellenőrzésekre;

D. mivel a munkaügyi ellenőrzések kulcsszerepet játszanak a jogok gyakorlati érvényesítésének biztosításában, mégpedig azáltal, hogy biztosítják a jogszabályok betartását, azt, hogy a szereplők ismerjék jogaikat és kötelezettségeiket, és hogy a baleseteket és a visszaéléseket meg lehessen akadályozni;

E. mivel meg kell erősíteni a munkaügyi ellenőrzéseket a kkv-knál és a kisebb építkezéseken;

F. mivel a multinacionális vállalatok a javakat előállító és a szolgáltatásokat nyújtó munkavállalók munkakörülménye, megélhetése és egészsége iránti felelőssége nem ér véget a boltajtónál vagy a gyárkapunál és nem is biztosítható kizárólag a vállalati társadalmi felelősségvállalásról szóló megállapodásokkal;

G. mivel a munka alvállalkozás alkalmazásán és munkaerő-kölcsönzésen alapuló kiszervezése gyakran kevésbé képzett munkaerő alkalmazását jelenti és lazább munkakapcsolatokat eredményez, ami megnehezíti a munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági (OHS) rendelkezésekkel kapcsolatos felelősség megállapítását;

H. mivel a be nem jelentett munkavállalás káros hatással van a tagállamok gazdaságára és az európai szociális modell pénzügyi teherbírására, továbbá aláássa a szociális juttatások és a közszolgáltatások finanszírozását és elosztását, valamint bizonytalan, védtelen helyzetbe és szegénységbe kényszeríti az érintetteket most és idős korukban;

I. mivel a visszaélések megakadályozása és a gazdasági-társadalmi fejlődés előmozdítása révén a munkaügyi ellenőrök alapvető szerepet töltenek be a munkavállalók jogainak védelmét illetően;

J. mivel a gazdasági válság következtében fokozódott a munkateher és a munkavállalókra gyakorolt nyomás, különösen hatást gyakorolva a munkaidőkre, és mivel ebből következően növelni kell a munkakörülmények ellenőrzésére irányuló kezdeményezések számát;

K. mivel egyre több olyan új foglalkoztatási forma jön létre, amelyekről a meglévő jogszabályok egyre nehezebben rendelkezhetnek;

2014. január 14., kedd

L. mivel a jogellenesen foglalkoztatott munkavállalók másodlagos negatív következményektől, például a tájékoztatáshoz, a munkahelyi egészségi ellátásokhoz és a képzéshez való hozzáférés hiányától, esetleges baleset bekövetkezésétől vagy elfogástól való félelmekkel kapcsolatos pszichológiai korlátoktól szenvednek, amelyek kihatnak a vállalatok termelékenységére és az egész gazdaságra, továbbá olyan hosszú távú következményektől, mint az öregségi nyugdíjjogosultság hiánya vagy a nagyon alacsony nyugellátás, ami a szegénység kockázatának növekedéséhez vezet;

M. mivel a be nem jelentett munkavállalás a felelős a belső piacon tapasztalható versenytorzulásért, hiszen ez más vállalkozásokkal szemben tisztességtelen versenyt teremt;

N. mivel a valódi közös piac megerősítése és a szociális dömping minden formájának felszámolása elválaszthatatlanok egymástól;

O. mivel a feketemunka mértéke a 27 tagú Unióban időközben eléri a GDP 18,8 %-át, egyes tagállamokban pedig meghaladja a 30 %-át;

P. mivel több tagállamban a be nem jelentett munkavégzés előfordulása – többek között a válság következtében – még mindig fokozódik;

Q. mivel a visszaélések jelentésével kapcsolatos intézkedésekre van szükség a visszaélések felderítésének megkönnyítése és a visszaélést jelentő személy védelmének biztosítása érdekében, és mivel az EU és a tagállamok kötelesek teljes körű védelmet nyújtani a visszaélést jelenő személy számára;

R. mivel évente 168 000 európai polgár hal meg munkával kapcsolatos balesetben vagy betegségben, és 7 millió sérül meg balesetben ([1]),

S. mivel a kockázatmegelőzés elengedhetetlen a munkával összefüggő balesetek és megbetegedések arányának csökkentésében; mivel a munkahelyi egészségvédelem és biztonság megfelelő kezelése pozitív hatást gyakorol mind nemzeti, mind európai szinten, továbbá a vállalkozásokra is;

T. mivel a vizsgálati rendszerek személyi és pénzügyi forrásai többé-kevésbé nem elegendőek a munkaügyi ellenőrzések hatékony végrehajtásához; mivel ennek következtében az EU-ban hiányos a munkaügyi ellenőrző szervek személyzetére vonatkozó stratégiai tervezés, miközben sok országban folyamatosan csökken a munkatársak száma, a munkaügyi ellenőrök munkája pedig egyre összetettebbé válik;

U. mivel a munkaerőpiac széttöredezettsége – a foglalkoztatás bizonyos formáinak egyes tagállamokban tapasztalható ellenőrizetlen és szabályozatlan elharapózásával – a munkadíjak mértékét különösen alacsony szintre nyomja le, ekként pedig olyan helyzetet teremt, amely valószínűleg tovább súlyosbítja a be nem jelentett munkavégzést;

V. mivel a be nem jelentett munkavégzés által leginkább érintett, bizonytalan munka- és bérezési feltételekkel jellemzett ágazatok – például az építési, biztonsági, takarítási és háztartási ágazat, valamint a szállás és az ellátás – ugyancsak munkaerő-igényesek;

W. mivel szoros kapcsolat áll fenn az illegális bevándorlás és a be nem jelentett munkavégzés között, mivel az Európában illegálisan élő emberek nem vállalhatnak bejelentett munkát, így nem élvezhetnek védelmet sem;

X. mivel a be nem jelentett munkát végző munkavállalók nem rendelkeznek társadalom-, betegség- és balesetbiztosítással, így a személyes pénzügyi veszteségek terén fokozott kockázatnak vannak kitéve;

Y. mivel a határokon átnyúló szolgáltatások és munkaviszonyok tekintetében a munkaügyi ellenőrzések is határokon átnyúló tényállást képviselnek, és az adatokhoz való határokon átnyúló hozzáférés nem kielégítő;

Z. mivel a munkavállalók gyakran nem önként vállalják a be nem jelentett munkavégzést, hanem ráveszik őket arra;

([1]) EU-OSHA.

2014. január 14., kedd

I. Nemzeti szintű ellenőrzési intézkedések

A hatékony munkaügyi ellenőrzésekre vonatkozó alapelvek

1. hangsúlyozza, hogy a munkaügyi ellenőrzések közjogi feladatot jelentenek, amelyeket kizárólag független közalkalmazottak kellene ellátniuk, ennek azonban nem szabad kizárnia azt, hogy a munkaügyi ellenőröket a szociális partnerek képviselői támogassák; úgy véli, hogy biztosítani kell a munka-egészségügyi szolgáltatások munkáltatókkal szembeni függetlenségét; a munkahelyi egészségvédelem tekintetében úgy véli, hogy az ellenőrzést, a riasztásokat, az egészségügyi szakértelmet és az ezekből következő hozzáértő tanácsadást csak független egészség- és biztonságügyi szakértők biztosíthatják; sajnálattal tölti el, hogy egyes tagállamokban a munka-egészségügyi szolgálatok irányítása továbbra is a munkáltatói szervezetek feladata; hangsúlyozza, hogy a munkahelyi egészségvédelem ellenőrzését és figyelemmel kísérését független egészség- és biztonságügyi ellenőröknek kell végezniük;

2. hangsúlyozza a nemzeti cselekvési tervek elkészítésének jelentőségét a munkaügyi ellenőrzési mechanizmusok megerősítése és az európai strukturális alapokból való finanszírozásuk érdekében, tekintettel a hatékony munkaügyi ellenőrzéseknek a társadalmi kohézió erősítésében, és – általánosságban – a jognak a munkahelyen történő megszilárdulásában gyakorolt hozzáadott értékére;

3. megerősíti, hogy a munkaügyi ellenőrző hatóságok fontos szerepet játszanak a megelőzésben és az ellenőrzésben, a vállalkozáson belül pedig pozitív szerepet töltenek be a tájékoztatás és a szakértelem javításában; ösztönzi a tagállamokat, hogy az ILO ajánlásainak megfelelően erősítsék meg munkaügyi ellenőrző hatóságaik létszámát és forrásait, valamint teljesítsék a 10 000 munkavállalóra jutó egy munkaügyi felügyelő célkitűzését, továbbá alkalmazzanak szigorúbb szankciókat az alapvető jogokkal (bérek, munkaidő és a munkahelyi egészségvédelem és biztonság) kapcsolatos kötelezettségeik betartását elmulasztó vállalatokkal szemben; úgy véli, hogy ezeknek a szankcióknak hatékonyaknak, visszatartó erejűeknek és arányosaknak kell lenniük;

4. rámutat, hogy státuszuktól, munkaviszonyuktól vagy származásuktól függetlenül az alkalmazotti vagy önfoglalkoztatói keretek között dolgozó munkavállalók valamennyi kategóriája a nemzeti ellenőrzési hatóságok hatáskörébe tartozik, és számukra azonos védelmet kell biztosítani; hangsúlyozza, hogy a munkaügyi ellenőrzések hatókörének korlátozására irányuló minden próbálkozás kedvezőtlen hatást gyakorolhat az egészségvédelemre és a biztonságra, valamint az egyének jogaira;

5. hangsúlyozza, hogy fokozni kell a nemzeti munkaügyi ellenőrző hatóságok szerepét, biztosítani kell magas beosztású személyzetük képzését, valamint hogy össze kell hangolni feladatköreiket ahhoz, hogy sikeresen meg tudjanak felelni az új ellenőrzési követelményeknek;

6. úgy véli, hogy a munkaügyi ellenőrzéseket a hatóságok kizárólag akkor tudják hatékony végrehajtani, ha elegendő pénzügyi és személyzeti erőforrással rendelkeznek; aggodalmának ad hangot azzal kapcsolatban, hogy a tagállamokban az ellenőrzési hatóságok nem rendelkeznek kellő létszámú személyzettel és hiányzik a – különösen az európai problémákkal kapcsolatos – továbbképzés; felszólítja a tagállamokat, hogy erősítsék meg munkaügyi ellenőrzési rendszerüket, mivel ennek a gazdasági válságra választ adó nemzeti tervek alapvető részét kell képeznie; rámutat, hogy a munkaügyi ellenőrzések létfontosságú szerepet töltenek be azáltal, hogy biztosítják a hatályos jogszabályok maradéktalan betartását, valamint azt, hogy a különösen sérülékeny munkavállalók biztosítási fedezetben és védelemben részesüljenek;

7. emlékeztet arra, hogy a munkavállalók védelméről szóló uniós jog hatékonyságának fokozása céljából egységes képzést kell nyújtani a munkaügyi felügyelők és az érintett szereplők számára;

8. hangsúlyozza, hogy a bizonyos tagállamokban megkísérelt költségvetési konszolidáció semmiképpen sem vonhat el a munkaügyi ellenőrző hatóságok humán erőforrásából, finanszírozásából és anyagi és műszaki infrastruktúrával kapcsolatos forrásokból;

9. emlékeztet arra, hogy a munkáltatókat a jelek szerint elsősorban a jogi követelmények és a munkavállalói követelések ösztönzik a megelőzésre irányuló eljárások kialakításában ([1]);

10. meggyőződése, hogy kockázatértékelés nélkül lehetetlen megfelelő védelmet nyújtani a munkavállalók számára; fontosnak tartja, hogy támogassák a kkv-kat kockázatmegelőző politikáik kialakításában; hangsúlyozza az Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség (EU-OSHA) által kifejlesztett online interaktív kockázatelemzéshez (OiRA) hasonló egyszerű, ingyenes és célzott kezdeményezések pozitív szerepét;

([1]) Az EU-OSHA új és újonnan felmerülő kockázatokkal kapcsolatos európai vállalati felmérése (ESENER), 2009.

2014. január 14., kedd

11. emlékeztet arra, hogy minden tagállam aláírta és ratifikálta a munkaügyi ellenőrzésekről szóló 81. sz. ILO-egyezményt; következésképpen felszólítja a tagállamokat, hogy hajtsák végre az egyezmény alapelveit;

12. hangsúlyozza, hogy a munkaügyi ellenőrzések akkor is hatékonyak, ha azokat bejelentés nélkül, ismételten és szúrópróbaszerűen végzik; rámutat, hogy a szabályok megsértésére kivetett szankciókat úgy kell hatékonyan kialakítani, hogy a munkáltatók a meglévő kollektív és jogi szabályok megkerülésével ne tehessenek szert semmiféle nyereségre;

13. rámutat, hogy a munkaügyi ellenőrzések eredményeinek az intézkedésekre vonatkozó egyértelmű határidőkkel kell párosulniuk annak érdekében, hogy a visszaéléseket időben meg lehessen akadályozni és az áldozat számára mihamarabb védelmet lehessen biztosítani;

14. rámutat, hogy a munkaügyi ellenőröknek valamennyi tagállamban jogosultaknak kell lenniük helyszíni ellenőrzések végzésére, intelligens ellenőrzési eszközök használatára, valamennyi érintett hatósággal való összehangolt munkavégzésre, valamint arra, hogy megfelelő hatáskörökkel rendelkezzenek, és önállóan végezhessék munkájukat;

15. felszólítja a tagállamokat, hogy amikor a munkaügyi ellenőrök visszaéléseket fednek fel, vagy amikor a visszaélést bejelentők felhívják a hatóságok figyelmét a visszaélésekre, az érintett munkavállalóknak és a visszaélések érintett bejelentőinek biztosítsanak védelmet, illetve lehetőséget jogaik ingyenes érvényesítéséhez; felhívja a figyelmet arra, hogy az ezzel kapcsolatos intézkedések, például a közvetlen kereseti jog vagy a csoportos kereseti jog, hatékonyan védik az érintett munkavállalókat és a visszaélést bejelentőket; felhívja a tagállamokat, hogy a visszaélések felfedésének elősegítése érdekében fogadjanak el intézkedéseket a visszaélést bejelentők és családjaik védelmére; hangsúlyozza, hogy fontos az illegális helyzetű migráns munkavállalók védelmezése, és őket kell az egyik kiemelt területként kezelni; ebben az összefüggésben emlékezteti a tagállamokat a migráns munkavállalókról szóló, 1975. évi 143. sz. ILO-egyezményre (kiegészítő rendelkezések);

16. felhívja a tagállamokat, hogy a jogsértés súlyosságával arányban álló büntetések alkalmazásával hajtsák végre a jogi rendelkezéseket, és hogy visszatartó erővel bíró szankciókkal büntessék a munkafeltételek be nem tartását; hangsúlyozza, hogy a kutatások egyértelműen jelzik, hogy a munkakörülmények javítása terén a legnagyobb hatást a határozott és megfelelően összehangolt megelőzéssel és a korai szakaszban végzett ellenőrzésekkel lehet elérni, többek között a munkáltatók tájékoztatása és a számukra nyújtott tanácsadás révén, úgymint a be nem jelentett munkavállalók visszamenőleges hatályú bejelentése;

17. rámutat arra, hogy az összes érintett szociális hatóságot összekötő elektronikus hálózat, mint amilyen például a belga „Crossroads Bank for Social Security” ([1]), és az ezzel együtt járó, e hatóságok közötti könnyebb adatcsere hasznos eszközt jelent a nemzeti munkaügyi ellenőrzések számára, gyors hozzáférést biztosítva az ellenőrzésekhez szükséges adatokhoz;

18. hangsúlyozza, hogy a munkaügyi ellenőrzések bizonyos kihívásokkal szembesülnek olyan ellenőrzéseket illetően, amelyek az EU-ból és harmadik országokból származó migráns és kiküldött munkavállalókat érintenek; hangsúlyozza, hogy a munkaügyi ellenőrzések hatékonysága érdekében fontos, hogy a munkaügyi ellenőrök kellően ismerjék azokat a helyzeteket, ahol magas a nem megfelelés kockázata; rámutat, hogy a munkaügyi ellenőrzéseket jelentősen leegyszerűsíthetnék a külföldi munkavállalók munkáltatók általi kötelező előzetes bejelentésére szolgáló nemzeti elektronikus rendszerek;

19. rámutat, hogy a szociális partnerek a nemzeti jogszabályok és gyakorlatok tiszteletben tartásával fontos szerepet játszanak a meglévő szabályok betartásának biztosítására irányuló törekvésben; felszólítja a tagállamokat, hogy a szociális partnereket vonják be a nemzeti munkaügyi ellenőrzési tervek megtervezésébe és megfogalmazásába, valamint magukba a munkaügyi ellenőrzésekbe is;

20. javasolja az államot, munkavállalókat és munkáltatókat képviselő háromoldalú ágazati felügyelőségek létrehozását, és felszólít arra, hogy azokat alkalmazzák kísérleti jelleggel azokban a tagállamokban, ahol a nem bejelentett munkavégzés aránya a legnagyobb;

21. megállapítja, hogy a vidéki térségekben kevesebb munkaügyi ellenőrzést hajtanak végre; felhívja a tagállamokat, hogy az ellenőrzéseket a vidéki régiókra is megfelelő mértékben terjesszék ki;

22. rámutat, hogy a határozott idejű munkaszerződéssel dolgozó munkavállalók munkakörülményei általában rosszabbak az állandó munkavállalók munkakörülményeihez képest; megjegyzi, hogy a munkaerő-kölcsönzés formájában létesített munkaviszony hatékony ellenőrzése érdekében az ellenőrzést végzőnek a munkaerő-kölcsönző vállalkozás ellenőrzésére való jogát ki kell terjeszteni, és annak a kollektív és vállalati szabályok, valamint a minimálbérek betartásának ellenőrzésére is kell terjednie, amennyiben azt a tagállami jog vagy a nemzeti kollektív szerződések megkövetelik;

([1]) http://www.ksz.fgov.be/en/international/page/content/websites/international/aboutcbss.html.

hangsúlyozza, hogy a magánszektorban és a közszektorban ugyanakkora figyelmet kell fordítani a munkahelyi egészségügyi és biztonsági problémák megelőzésére; felhívja a figyelmet arra, hogy a megkülönböztetésmentesség elve kötelező erejű; a munkaerő-kölcsönzés keretében foglalkoztatott munkavállalók számára lehetőséget kell biztosítani arra, hogy internetes fiókon vagy honlapon keresztül tájékozódhassanak (a kollektív szerződésben rögzített) jogaikról;

23. aggodalmát fejezi ki a legtöbbször harmadik országokból származó, a mezőgazdaságban dolgozó idénymunkások helyzete miatt; úgy véli, hogy fokozni kell a munkaügyi ellenőrzéseket ebben az ágazatban; emlékeztet arra, hogy sok munkaviszony bejelentett és be nem jelentett munkavégzés keveréke;

24. emlékeztet arra, hogy bár a háztartási szolgáltatásokat nyújtó munkavállalók sokszor nincsenek bejelentve és más munkavállalókhoz képest kevesebb joggal rendelkeznek, ez a tényállás gyakran nem tartozik a nemzeti munkaügyi ellenőrzések hatáskörébe; felszólítja a tagállamokat, hogy ratifikálják az ILO 189. sz. egyezményét, és ezzel az egyezménynyel összhangban dolgozzák ki és hajtsák végre a munkaügyi ellenőrzésre, a végrehajtásra és a szankcionálásra vonatkozó intézkedéseket, a nemzeti törvényekkel és rendeletekkel összhangban kellően figyelembe véve a háztartási munka sajátos jellemzőit; hangsúlyozza, hogy a nemzeti törvényekkel és rendeletekkel összeegyeztethető módon ezeknek az intézkedéseknek meg kell határozniuk azokat a feltételeket, amelyek mellett belépést lehet biztosítani a háztartások épületeibe, kellően tiszteletben tartva a magánéletet;

25. felhívja a figyelmet az otthonról dolgozók és a távmunkában dolgozók sajátos helyzetére, akik az otthoni vagy a rendes munkavégzési helytől eltérő helyszínen megvalósuló munkavégzésük során szintén munkajogi visszaéléseket tapasztalhatnak, amennyiben a munkáltatók nem teljesítik az ezekkel a munkavállalókkal szemben fennálló jogi kötelezettségeiket;

26. hangsúlyozza, hogy különös figyelmet kell fordítani a közlekedési ágazatra, amely mobil jellege miatt további kihívások elé állítja a munkaügyi ellenőrző hatóságokat; kéri, hogy a munkaügyi ellenőrző hatóságokat szereljék fel a megfelelő eszközökkel, hogy hatékony ellenőrzéseket tudjanak végezni ebben az ágazatban;

27. sajnálatát fejezi ki a színlelt önfoglalkoztatás főleg az építőiparban és a húsfeldolgozó iparban, többek között a kiküldetésekkel kapcsolatos megoldások keretében tapasztalható problematikusan gyakori előfordulása miatt; felszólítja a tagállamokat, hogy a színlelt önfoglalkoztatás leküzdése céljából vezessenek be megfelelő ellenőrzési intézkedéseket, például az annak meghatározására irányuló kritériumok megállapításával, hogy ki minősül alkalmazottnak és ki nem, aminek révén a munkaügyi ellenőrök különbséget tehetnek a színlelt és a törvényszerű önfoglalkoztatás esetei között; a színlelt önfoglalkoztatás megelőzése érdekében olyan intézkedéseket kell hozni, amelyek lehetővé teszik a tagállamoknak számára, hogy kiegészítő és magas fokú követelményeket vagy ellenőrző intézkedéseket vezessenek be;

Be nem jelentett foglalkoztatás

28. felszólítja a nemzeti munkaügyi ellenőrző hatóságokat és más érintett hatóságokat, hogy dolgozzanak ki egy, a be nem jelentett foglalkoztatás leküzdésére irányuló cselekvési tervet, amely az alkalmazotti és önfoglalkoztatói keretek közötti foglalkoztatással kapcsolatos visszaélés valamennyi formájára kiterjed; hangsúlyozza, hogy a be nem jelentett munkavégzés – nem megfelelő kezelése esetén – azzal a veszéllyel jár, hogy aláássa az EU azon képességét, hogy teljesítse a több és jobb munkahelyre és az erőteljesebb növekedésre irányuló foglalkoztatási céljait;

29. komoly aggodalmának ad hangot az illegális vagy nem hivatalos státuszú migráns munkavállalók rendkívüli kiszolgáltatottsága miatt, mivel ők azt kockáztatják, hogy alacsony szintű, alacsony bérekkel, hosszú munkaidővel és nem biztonságos munkakörülményekkel jellemzett, be nem jelentett munkavégzés során kizsákmányolják őket; hangsúlyozza, hogy a munkaügyi ellenőrök és a bevándorlási hatóságok közötti együttműködésnek a visszaélést elkövető munkáltatók azonosítására kell szorítkoznia, és nem adhat alkalmat az érintett migráns munkavállalókkal szembeni szankciókra, illetve a kiutasításukra, mivel ez lényegében aláásná a be nem jelentett munka kezelésére irányuló erőfeszítéseket;

30. úgy véli, hogy amennyiben a nemzeti munkaügyi ellenőrző hatóságok feladata, hogy foglalkozzanak a migráns vagy kiküldött munkavállalókkal, a munkaügyi ellenőröknek szóló képzési programoknak ezekkel a témákkal, valamint az ezekkel szoros összefüggésben álló be nem jelentett munkával és embercsempészettel kapcsolatos modulokat, illetve adott esetben nyelvi modulokat is kell tartalmazniuk;

31. úgy véli, hogy a szankciók csak akkor hatékonyak, ha a munkáltatók nem tehetnek szert nyereségre az illegális munkavállalók foglalkoztatásából, mert a büntetések mértéke egyértelműen meghaladja a bejelentett munkavállalóval kapcsolatos bérköltségeket;

2014. január 14., kedd

32. tudomásul veszi, hogy a színlelt önfoglalkoztatás, a munkaerő-kiszervezés és az alvállalkozói szerződések növekvő tendenciája figyelhető meg, ami a bizonytalan munkahelyek számának növekedéséhez, valamint a be nem jelentett munkavállalók már most is alacsony szintű védelmének további romlásához vezethet; úgy véli, hogy a fővállalkozói felelősség rendszerei hatékony eszközként szolgálhatnának a munkaügyi normáknak való megfelelés fokozására a teljes termelési folyamat során, valamint hogy meg kellene fontolni az ilyen rendszerek összes tagállamban történő bevezetését, míg elismeri, hogy a munkaügyi ellenőrök által végzett ellenőrzések továbbra is elengedhetetlenek;

Munkavédelem – munkahelyi egészségvédelem és biztonság

33. felhívja a figyelmet arra, hogy a munkahelyi egészségvédelemmel és biztonsággal kapcsolatos rendelkezések végrehajtása problémát jelent az olyan munkavállalók esetében, akik be nem jelentett tevékenységeket folytatnak; hangsúlyozza, hogy a munkahelyi biztonsághoz és egészségvédelemhez való jog minden munkavállalóra és minden önfoglalkoztatott személyre vonatkozóan fennáll, és ezt a jogot a jelenlegi jogszabályok jobb végrehajtása révén érvényre kell juttatni; javasolja, hogy a minimális védelem biztosítása érdekében a tagállamok vizsgálják meg annak lehetőségét, hogy évente – vagy legalább szerződésenként egyszer – ingyenes orvosi vizsgálatot ajánljanak valamennyi munkavállalónak;

34. támogatja, hogy szigorítsák meg a szankciókat azon vállalatok tekintetében, amelyek nem tesznek eleget az alapvető jogokkal kapcsolatos kötelezettségeiknek, és úgy véli, hogy e szankcióknak kellően elrettentő és visszatartó hatásúaknak kell lenniük, hogy a munkáltatók és a munkavállalók semmiképpen ne húzhassanak hasznot a meglévő munka- és egészségvédelmi szabályok megkerülésével; felszólítja a tagállamokat, hogy szankcionálási rendszerükben mérlegeljék azt, hogy a bírságok nagysága arányos legyen az okozott kárral, és biztosítsák, hogy a bírság meghaladja a munka- és egészségvédelmi szabályok megkerüléséből húzott hasznot;

35. rámutat arra, hogy az Európa 2020 stratégia felhívja a figyelmet a nők fokozott munkaerő-piaci részvételének szükségességére, és úgy véli, hogy a munkaügyi ellenőröknek mind a nők, mind a férfiak munkakörülményeit ismerniük kell;

36. felszólít arra, hogy ezeket a szankciókat alkalmazzák azokra a vállalatokra is, amelyekről megállapították, hogy a munkavállalókat feketelistára helyezik szakszervezeti vagy egészségvédelmi és biztonsági képviselőként végzett tevékenységeik miatt;

37. kéri a nemzeti munkaügyi ellenőrző hatóságok támogatását a hatékony és vállalati szintű munkavédelem végrehajtása során, főként a kis- és középvállalatokban; sürgeti a tagállamokat annak biztosítására, hogy az ellenőrzések fokozottan a munkahelyi biztonság és egészségvédelem terén megállapított hiányosságok felszámolására irányuló konkrét és végrehajtható megoldások felkutatásának irányába mutassanak;

38. támogatja a vezető munkaügyi felügyeleti tisztviselők bizottságának (CHRIT) a nemzeti kultúrák közelítésére kedvezően ható tevékenységét; kéri, hogy erősítsék meg a bizottság forrásait és hatásköreit; szeretné, ha megerősítenék az együttműködését a Luxemburgi Tanácsadó Bizottsággal; úgy véli, hogy a Bizottság munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi tanácsadó bizottságát rendszeresen naprakész tájékoztatással kell ellátni a munkaügyi ellenőrzések, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság terén bekövetkezett tagállami fejleményekről;

39. úgy véli, hogy a szóban forgó egészségvédelmi és biztonsági szempontokat a küszöbön álló uniós munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági stratégiában is figyelembe kell venni; felszólítja a munkaügyi ellenőrző hatóságokat, hogy fokozzák az egészségvédelmi és biztonsági szabályok és eljárások fontosságát a polgárok körében tudatosítani hivatott, a jól célzott megelőzési és nevelési intézkedéseket; kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel a REACH végrehajtását és különösen a leginkább aggodalomra okot adó vegyi anyagok kiváltását; úgy véli, hogy a foglalkozási megbetegedéseket figyelembe kellene venni ezen anyagok fontossági sorrendjének megállapításakor;

II. Európai szintű szakpolitikai ajánlások

A határokon átnyúló gyors és hatékony információcsere

40. úgy véli, hogy a nemzeti hatóságok és a szociális partnerek közötti megfelelő együttműködés fontos abból a szempontból, hogy véget vessenek a szociális dömpingnek, és a belső piacon tisztességes versenyt biztosítanak; üdvözli a Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy a munkaügyi ellenőrök számára létrehozzanak egy európai platformot; e tekintetben felszólítja a Bizottságot, hogy az Eurofound keretében hozza létre a munkaügyi ellenőrök be nem jelentett munkavégzéssel foglalkozó európai platformját azzal a megbízással, hogy – az ügynökség egy újabb feladataként – szervezze meg a platform munkáját és segítse elő a tapasztalatok és bevált gyakorlatok cseréjét, nyújtson aktuális, megbízható és összehasonlítható információkat, fokozza a határokon átnyúló együttműködést, valamint azonosítsa és tartsa nyilván a postafiókcégeket és a hasonló tevékenységeket;

41. felszólítja a Bizottságot, hogy a szociális partnerekkel és az érintett nemzeti hatóságokkal együttműködve, és a szubszidiaritás elvének sérelme nélkül szenteljen kellő humán erőforrást a munkavédelmi visszaélések és a be nem jelentett munkavégzés határokon átnyúló eseteinek kezelésére – akiknek feladatai közé tartozhatna többek között a postafiókcégek azonosítása és a nemzetközi szolgáltatók ellenőrzése – dolgozzon ki a színlelt önfoglalkoztatáshoz és kiküldetéshez, az új szabálymegkerülési módszerek azonosításához és a határokon átnyúló ellenőrzések megszervezéséhez hasonló kihívások kezelését felölelő uniós szintű továbbképzési programokat az ellenőrző hatóságok számára; ajánlja továbbá, hogy a nemzeti ellenőrző hatóságok végezzenek közös, határokon átnyúló eseti ellenőrzéseket, különösen a határ menti övezetekhez közeli területeken;

42. felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg egy nem hamisítható európai társadalombiztosítási kártya vagy egyéb, az egész Unióban érvényes elektronikus dokumentum bevezetésének előnyeit és adott esetben bocsásson is ki ilyet. Ezen a munkaviszony ellenőrzéséhez szükséges minden fontos adat – például az illető társadalombiztosítási státusza és a munkaidő – tárolható lenne, és szigorú adatvédelmi szabályok vonatkoznának rá, különösen az adatvédelmi szempontból érzékeny személyes adatok feldolgozását illetően; ezért hangsúlyozza, hogy egy ilyen kártya kialakítását megelőzően és annak folyamata során körültekintően meg kell vizsgálni annak az adatvédelemre gyakorolt hatását;

43. felszólítja a Bizottságot, hogy végezzen kísérleti projektet a munkavédelmi szabályok megsértéséről és a be nem jelentett munkavégzés eseteiről tájékoztató európai szintű korai előrejelzési mechanizmusra vonatkozóan, amely előmozdítja a tagállamok közötti gyors adatcserét, illetve amelyet egy feketelista kísér annak érdekében, hogy hatékonyabban és időben megakadályozzák a munkavédelmi szabályok megsértését; rámutat, hogy ez a korai előrejelzési mechanizmus a már meglévő fogyasztóvédelmi riasztási rendszerhez (RAPEX) igazodhat; hangsúlyozza, hogy a visszaélésekkel szembeni célzott fellépés érdekében szükség van a szabályok megsértésének az ellenőrzés eredményeinek szisztematikus rögzítésével történő pontos dokumentálására;

44. úgy véli, hogy a tagállamok közötti fokozott együttműködés és információmegosztás fontos európai hozzáadott értéket jelent a be nem jelentett munkavégzés elleni küzdelem terén; hangsúlyozza, hogy ez termékeny alapot szolgáltatna a be nem jelentett munkavégzésre vonatkozó uniós jogalkotási kezdeményezések számára, elősegítené a bevált gyakorlatok cseréjét és javítaná a különböző országok munkaügyi ellenőrző hatóságai közötti koordinációt;

45. rámutat, hogy a nemzeti ellenőrzési hatóságok külföldi vállalkozásokkal kapcsolatos ellenőrzési joga bizonyos határokon átnyúló helyzetekben erősen korlátozott, és ez veszélybe sodorta mind a munkavállalók védelmét, mind pedig az egyenlő versenyfeltételeket; szorgalmazza, hogy a munkavállalók kiküldetéséről szóló információk (például az A1-es kiküldetési igazolások) ne legyenek visszamenőleges érvényűek, és azokat egy, a meglévő nemzeti nyilvántartásokat kiegészítő európai szintű, többnyelvű elektronikus nyilvántartásban rögzítsék és Unió-szerte tegyék hozzáférhetővé a hatóságok számára annak érdekében, hogy megkönnyítsék a kiküldetési munkaviszonyok tagállami szintű ellenőrzését; ebben az összefüggésben kiemelkedően fontos a különböző illetékes hatóságok közötti hatékony és határokon átnyúló információcsere; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy a munkaügyi ellenőrzések teljes mértékben gyakorolhassák a megkülönböztetésmentes független ellenőrzések lefolytatásával kapcsolatos jogukat, függetlenül a vállalat letelepedési helyétől;

46. emlékeztet arra a munkavállalók kiküldetésének végrehajtásáról szóló irányelvvel kapcsolatban, hogy az iratok terjedelme nem gátolhatja azok lefordítását, amennyiben egy ellenőrzés keretében erre irányuló kérelem érkezik;

Új, európai szintű jogalkotási kezdeményezések

47. hangsúlyozza, hogy a szociális és foglalkoztatási téren meglévő irányelvek nem hangsúlyozzák kellően a munkaügyi ellenőrzések jobb végrehajtásával és szerepével kapcsolatos szempontokat; úgy véli, hogy ezzel kapcsolatban meg kell vizsgálni és adott esetben felül kell vizsgálni a meglévő irányelveket, valamint hogy a végrehajtást jobban kell kezelni az európai munkajogban; üdvözli ebben az összefüggésben a Bizottság által a bizonyos munkavállalói csoportokkal foglalkozó irányelvekben az ellenőrzés minimumszabályaira tett javaslatokat; hangsúlyozza, hogy a szociális és foglalkoztatási kérdésekkel foglalkozó új jogalkotási kezdeményezéseken belül a munkaügyi ellenőrző hivatalok és a szociális partnerek szerepét olyan formában kell figyelembe venni, amely hatékony védelmet tesz lehetővé;

48. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy ingyenes és nemzeti vagy európai szinten elismert szociális címkézés létrehozása révén mozdítsa elő a munkaügyi normák minőségének vállalkozások általi önkéntes bevezetését;

2014. január 14., kedd

49. rámutat, hogy egyes tagállamokban vannak olyan 14 év alatti gyermekek, akik fizetett munkát végeznek; úgy véli, szükség van a munkaügyi ellenőrök szerepének erősítésére és a gyermekmunka elleni kampányok fokozására; felhívja a Bizottságot, hogy uniós szinten vezessen be konkrét ellenőrzési és felügyeleti kampányokat a fiatalok, különösen a fiatal migráns munkavállalók munkakörülményeire vonatkozóan;

50. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy minden munkavállaló számára rendelkezésre álljanak az eljárási és végrehajtási jogok, például azok, amelyeket a munkavállalók szabad mozgásával összefüggésben a munkavállalóknak biztosított jogok gyakorlását megkönnyítő intézkedésekről szóló irányelvre irányuló javaslat tartalmaz;

51. fontosnak tartja az utazó munkavállalókkal kapcsolatban, hogy a nemzeti munkaügyi ellenőrzési hatóságok – és adott esetben a munkavállalói szervezetek – minden általuk fontosnak ítélt esetben ellenőrzést végezhessenek; megállapítja, hogy a vonatkozó irányelvekben előírt rendelkezések és szabályok végrehajtásának ellenőrzése és nyomon követése céljából a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy területükön hatékony ellenőrzések és felügyeleti mechanizmusok legyenek életben;

52. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki és bocsásson a tagállamok rendelkezésére útmutatásokat a bevált gyakorlatokkal kapcsolatban, és könnyítse meg a tagállamok közötti együttműködést és információcserét, hogy hatékonyabban vizsgálhassák meg és ellenőrizhessék a munkaerő-kölcsönző ügynökségek tevékenységét; hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak fokozniuk kellene a munkaerő-kölcsönzés átfogó ellenőrzését, és meg kellene fontolniuk olyan intézkedések bevezetését, amelyek révén ezekre a cégekre tanúsítási és jelentéstételi kötelezettségek vonatkoznának;

53. felszólítja a Bizottságot, hogy a szubszidiaritás elvének sérelme nélkül tegyen javaslatot egy olyan zöld könyvre, amely megerősíti a munkaügyi ellenőrök szerepét, valamint munkaügyi ellenőrzésekre vonatkozó európai előírásokat, illetve egységes képzési követelményeket határoz meg ezen a területen, miközben figyelembe veszi a nemzeti munkaerőpiacok közötti eltéréseket;

54. felhívja a Bizottságot, hogy találjon jobb módokat a szociális dömping Unión belül előforduló eseteinek azonosítására, és e tekintetben javasoljon megfelelő eszközöket;

o

o o

55. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.